

Ed.

1238. Frumvarp til laga

um breyting á lögum nr. 100 23. júní 1936, um stýrimannaskólann í Reykjavík.

(Eftir 3. umr. í Nd.)

1. gr.

Orðin „hið minna og meira“ í 1. gr. laganna falli niður.

2. gr. sömu laga skal orða þannig:

Skólinn starfar í þremur deildum, tvegga ára deild fyrir fiskimannapróf, þriggja ára deild fyrir farmannapróf og auk þess í sérstakri deild fyrir skipstjórapróf á varðskipum ríkisins.

2. gr.

4. gr. laganna skal orða þannig:

Í skólanum skulu vera þessi burtfararpróf: Fiskimannapróf, farmannapróf og skipstjórapróf á varðskipum ríkisins.

3. gr.

5. gr. laganna skal orða þannig:

Til fiskimannaprófsins útheimtist:

I. *Stærðfræði* (skrifleg):

1. Í reikningi: Kunnáttu í fræðinni um heilar tölur, almenn brot, tuga-brot, hlutföll talna, veldi og rót og notkun logaritma.
2. Í flatarmálsfræði: Beinar línum, horn, hringurinn, marghýrningur, sporbaugur, reglur um hliðar og horn í þríhyrningum og samhlíðungum, rétthyrndur þríhyrningur, einslaga og samfalla þríhyrningar, flatarmál hrings og marghýrninga, uppdráttur og útreikningur flatarmáls einföldustu flata.

3. Í þríhyrningafræði: Pekking á grundvallaratriðum þríhyrningafræði innar og á útreikningi flata rétthyrndra þríhyrninga samkvæmt henni.
4. Í rúmfraði: Útreikningur rúmtaks ferstrendings og sívalnings.

II. *Siglingafræði* (skrifleg og inunnleg):

1. Pekking á jarðhnnettum, lögum hans og stærð, bauganeti hans, lengd og breidd; kompáslinur og kompásstrik.
2. Pekking á kompásnum og notkun hans, á misvisun og halla (inclination), segulskekkju og hvernig hún verður fundin með jarðlægum athugunum; þekking á hallasegulskekkju; kunna að finna misvisun eða segulskekkju með viks-(amplitude-)athugun sólar og með azimut-athugun sólar eða stjarna.
3. Pekking á sjókortum, innihaldi þeirra og notkun; að búa til vaxandi kort.
4. Pekking á skriðmæli, vegmæli, grunn- og djúplóði; þekking á leiðarreikningi, straumi, drift; að setja stefnu skipsins og að finna stað skipsins í kortinu.
5. Pekking á dagbókarhaldi; kunna að finna, hvenær flóð verður og fjara.
6. Pekking á sextanti og notkun hans.
7. Pekking á himinhvölfingu og daglegri hreyfingu þess, á bauganeti þess, á því að ákveða afstöðu himinhnatta, á sólinni og hreyfingu hennar.
8. Pekking á mælingu tímans og skiptingu hans.
9. Kunna að finna ristíma, hágöngutíma og hvarftíma himinhnatta.
10. Pekking á hæðarleiðréttigungum himinhnatta og að kunna að finna breiddina með athugun sólar eða fastastjörnu í hádegisbaug.

III. *Sjómennska* (munnleg og verkleg):

1. Pekking á alþjóðlegum siglingareglum og neyðarbendingum og á bjartækjum og notkun þeirra.
2. Pekking á notkun alþjóða-merkjabókar og að geta lesið og gefið ljós- og hljóðmerki eftir Morse-stafrófi.
3. Pekking á hirðingu og meðferð á skipum, siglum, reiða, seglum, köðlum og vírum og samsetningu þeirra og öðru, sem þar að lýtur, enn fremur meðferð og hirðingu veiðarfæra.

Auk þess er nemendum skylt að hlýða á fyrirlestra í almennri sjómennsku.

IV. *Íslenzka* (skrifleg og munnleg):

Að hafa lesið að minnsta kosti 100 bls. í 8 bl. broti í lausu máli og ljóðum og geta skýrt það nokkurn veginn. Efnið skal þannig valið, að nemendur læri sem flest orð og orðatiltæki, er að sjómennsku lúta. Nemendur skulu kunna nokkurn veginn lögskipaða réttritun og geta samið stutta ritgerð um einfalt efni, þannig að orðfæri sé sæmilegt og lesmerki rétt sett.

V. *Danska* (munnleg):

Að hafa lesið og geta lagt út að minnsta kosti 100 bls. í 8 bl. broti í lausu máli og ljóðum, sérstaklega um lif og störf sjómanna, og að geta talað dönsku nokkuð, einkum um það, er snertir sjómennsku.

VI. *Enska* (munnleg):

Að hafa lesið og geta lagt út að minnsta kosti 100 bls. í 8 bl. broti, einkum um sjómennsku, og geta talað ensku nokkuð, einkuni um það, er gerist á sjó.

VII. *Sjóréttur* (munnlegur):

Að þekkja helztu lagaákvæði, er snerta rétt og skyldur skipstjóra.

VIII. *Hjúkrunarfraði* (munnleg):

Að hafa fengið yfirlit yfir það helzta, er stendur í lækningabókum sjómanna, og sé einkum lögð áherzla á þessi atriði:

1. hjálp i viðlögum við slysfarir og algengustu sjúkdóma;
2. samræðissjúkdóma og varnir gegn þeim;
3. næma sjúkdóma og sóttvarnarreglur, sem skipum er skylt að hlýða;
4. almennar heilbrigðis- og þrifnaðarreglur í skipum, hirðingu þeirra og umgengni, matvæli og fæði skipverja.

IX. Vélfraði (munnleg):

Einföldstu atriði motorfræðinnar ásamt yfirliti yfir algengustu vélar, notkun þeirra, umhirðu og eldsneyti.

X. Bókhald:

Að kunna það bókhald, er staðan útheimtir.

Auk þess er nemendum skylt að hlýða á fyrirlestra í veðurfræði.

4. gr.

6. gr. laganna falli niður, og greinatalan breytist eftir því.

5. gr.

7. gr. laganna, sem verður 6. gr., breytist sem hér segir:

Orðið „meira“ í upphafi greinarinnar falli niður.

Orðin „Að búa til vaxandi kort“ í kaflanum um siglingafræði falli niður.

I stað „segulskekkjumælirinn“ komi: stefnumagnsmælirinn.

Aftan við þennan kafla komi: Sigling eftir stórbaug og stórbaugskort.

Aftan við sömu gr. komi ný málsgr., er orðist þannig:

Ráðherra er heimilt, að fengnum tillögum skólastjóra, að ákveða, að aðeins skuli kennd tvö af hinum erlendu tungumálum til farmannaprófs.

6. gr.

I stað orðanna í 10. gr. laganna „er segir i 1.—5. lið 12. gr. þessara laga“ komi: er segir i 1.—5. lið 11. gr. þessara laga.

7. gr.

11. gr. laganna, sem verður 10. gr., orðist þannig:

Peir, sem staðizt hafa burtfararpróf við stýrimannaskólann, skulu fá prófskírteini, er sýni aðaleinkunn þeirra og séreinkunnir.

Prófskírteinin skulu gefin út á íslenzku og að minnsta kosti einu stórbjóðamáli.

8. gr.

15. gr. laganna, sem verður 14. gr., orðist þannig:

Við stýrimannaskólann skulu auk skólastjóra vera að jafnaði þrír skipaðir kennarar, tveir kennarar í siglingafræði og tungumálakennari, og stundakennarar eftir þörfum.

Laun fastra kennara við skólann skulu ákveðin í launalögum.

9. gr.

16. gr. laganna, sem verður 15. gr., breytist sem hér segir:

I stað „aðstoðarkennari“ komi: fastur kennari.

10. gr.

19. gr. laganna, sem verður 18. gr., orðist þannig:

Námskeið, er veiti þá fræðslu, sem þarf til þess að öðlast skipstjónarréttindi samkv. 4. gr. l. nr. 104 frá 1936, um atvinnu við siglingar á íslenzkum skipum, með áorðnum breytingum, og þá fræðslu, sem þarf til þess að setjast í II. bekk í fiskimannadeild stýrimannaskólans í Reykjavík, skal atvinnumálaráðuneytið fela skólastjóra stýrimannaskólans að láta halda á eftirfarandi stöðum, þegar næg þátttaka er fyrir hendi: Á Ísafirði, Akureyri, Norðfirði og í Vestmannaeyjum.

Námskeiðin skulu haldin annað hvert ár á hverjum stað, en þó eigi nema á tveim stöðum sama árið. Skulu þau standa yfir frá byrjun októbermánaðar og eigi skemur en til janúarloka. Heimilt er að hafa námskeiðin á öðrum tíma árs, en jafnan skulu þau standa yfir minnst 4 mánuði.

Í reglugerð skal ákvæðið nánar um þátttöku, inntökuskilyrði, kennslufyrirkomulag og próf við námskeiðin, en verkefni til prófs, sem réttindi veitir til II. bekkjar stýrimannaskólans, skulu send frá stýrimannaskólanum í Reykjavík og úrlausnir dæmdar þar.

Kostnaður við námskeiðin greiðist úr ríkissjóði.

11. gr.

I stað 20. gr. laganna, sem verður 19. gr., komi eftirfarandi

Ákvæði til bráðabirgða.

Í næstu 5 ár, eftir að stýrimannaskólinn hefur fengið til þess nægan húsakost, skal þeim, er lokið hafa hiðu minna fiskimannaprófi samkv. lögum nr. 104 frá 1936 eða smáskipaprófi samkv. lögum nr. 40 frá 1922, gefinn kostur á að ganga undir sérstakt próf við stýrimannaskólann í Reykjavík, er veiti sömu réttindi og fiskimannapróf, enda fullnægi þeir ákvæðum laga um siglingatíma og hafi náð 30 ára aldri.

Próf þetta nefnist fiskiskipapróf, og setur atvinnumálaráðherra um það reglugerð að fengnum tillögum skólastjóra stýrimannaskólans í Reykjavík og fulltrúa frá Farmanna- og fiskimannasambandi Íslands.

12. gr.

Með lögum þessum eru úr gildi numin lög nr. 37 30. júní 1942.

13. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

14. gr.

Þegar lög þessi hafa hlutið staðfestingu, skal fella meginmál þeirra inn í lög nr. 100 23. júní 1936 og gefa þau út svo breytt.